

DATUM
2013-09-20
ERT DATUM
2013-10-09

DIARIENR
2013/171-4
ER BETECKNING
U2013/4296/S

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Tid för undervisning – lärares arbete med åtgärdsprogram (Ds 2013:50)

Statskontoret stödjer målsättningen att minska och förenkla lärares administrativa arbetsuppgifter för att frigöra mer tid till den pedagogiska verksamheten. Detta behöver ske med bibehållen rättssäkerheten och utifrån alla elevers lika rätt till utbildning. Statskontoret bedömer att förslagen i sin nuvarande form, att ta bort skollagens krav på utredning inför ett beslut om särskilt stöd och att endast utfärda åtgärdsprogram om eleven eller dennes vårdnadshavare begär det, kan komma att riskera rättssäkerheten och alla elevers lika rätt till utbildning. Förslagen i sin nuvarande form avstyrks därför.

En ordning som innebär att en anmälan om särskilt stöd ska göras till rektorn först om behovet av stöd inte kan tillgodoses i den ordinarie undervisningen, samtidigt som färre insatser klassas som särskilt stöd, kan leda till att relevanta åtgärder inte sätts in i tid. Därmed riskerar elever att inte ges den kunskapsutveckling de har rätt till. Att en åtgärd definieras som stöd istället för särskilt stöd innebär vidare att elever och deras vårdnadshavare förlorar rätten att överklaga.

Förslaget att ta bort skollagens krav på att beslut om åtgärdsprogram ska föregås av en utredning minskar förutsättningarna för att elever ska få en rättssäker bedömning av rätten till särskilt stöd och åtgärdsprogram. En utredning, vars omfattning avgörs från fall till fall, är ett viktigt beslutsunderlag vid såväl rektorns beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram som vid ett överklagande. Ett beslut som grundar sig på ett otillräckligt beslutsunderlag riskerar att bli felaktigt. Det kan medföra att elever berövas sin rätt till stöd eller att de åtgärder som sätts in inte är anpassade till elevens behov. Därför behövs en reglering av utredningsskyldigheten. Dessutom är en reglering av utredningsskyldigheten nödvändig för att utredningar ska utföras vid såväl kommunala som fristående skolor och därmed för att utbildningen ska vara likvärdig mellan olika skolor. En reglering skapar också bättre förutsättningar för Skolinspektionens tillsyn och prövning av anmälningsärenden när det gäller särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Förslaget att ett åtgärdsprogram endast ska utfärdas på begäran av elevens vårdnadshavare, eller av eleven själv om denne fyllt 16 år, kan öka risken för att en elev inte får de särskilda stödåtgärder som han eller hon behöver för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan även finnas en risk att benägenheten att vårdnadshavaren eller eleven begär åtgärdsprogram samspelar med elevers socioekonomiska bakgrund, t.ex. föräldrarnas utbildningsbakgrund. Förslaget har inte konsekvensanalyserats i detta avseende.

Enligt riksdagens beslut om en nationell strategi för att genomföra FN:s konvention om barnets rättigheter bör en barnkonsekvensanalys göras vid varje beslut som rör barn. Det finns därför anledning att genomföra en barnkonsekvensanalys av förslagen innan förslagen bereds vidare.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Marie Uhrwing och utredare Kristina Swiech, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Kristina Swiech